

ת"פ 16191/11/15 - מדינת ישראל נגד בראה כבהא (עוצר),

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 16191-11-15 31 דצמבר 2015

מ"ת 16209-11-15 מדינת ישראל נ' כבהא(עוצר)

בפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא
בעניין: מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז חיפה מחלוקת פלילת
המאשימה

נגד

בראה כבהא (עוצר),
ע"י ב"כ עוזי מוחמד מסארווה (סגנית ציבורית)
הנאשם

גזר דין

הערת מבוא כללית

תיק זה היה אמר לדיון בפני כב' השופט טוביה. בהדרו נקבעה ההקראה בפני. במסגרת ההקראה הראשונה הודיעו ב"כ הצדדים כי הם מעוניינים להגיע להסדר טיעון בפני מותב זה ולאחד את הדיון בתיק העיקרי יחד עם הדיון בהיליך המערץ, וכך אכן נעשה. בהסכמה ב"כ הנאשם הוואר מעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים.

העבירות בהן הורשע הנאשם וכותב האישום המתוקן

הנאשם הורשע על פי הודהתו בעבירה הצתה לפי סעיפים 448(א) רישא + 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

בהתאם לעובדות כתוב האישום המתוקן שהוגש במסגרת הסדר הטיעון, המתלוון מתגורר בישוב ברטעה, במבנה דן קומתי אשר בקומת הקרקע שלו קיימת חנות למוצרי פלסטיק השיכת לו, שמה "עדן סנטר פלסטיק". ביום 24.10.15 הנאשם החליט לשורף את החנות ולצורך כך הציג במצית ובקבוק המכיל בנזין. סמור לפניו השעה 02.36, ביחד עם אדם אחר שהותו אינה ידועה למאשימה, נכנס לרכב מסווג דיבטסו השיר לעדנאנן כבהא, אשר חנה סמור לבתו של עדנאנן והנאשם והאחר נסעו בו כשהאחר נהג ברכבת והנאשם יושב לצדו וזאת ללא ידיעתו של עדנאנן. בשעה 02.36 לערך, הנאשם והאחר הגיעו ברכבת אל החניה הסמוכה לחנות, השיר עליה את הבנץין, הדליק את המצית, ושלח הנאשם פנה אל ערים כיסאות פלסטיק שנמצא בחניה מחוץ לחנות, שפרק עליה את הבנץין, הדליק את המצית, ושילח אש במציד בכיסאות הפלסטיק אשר עברו עד אשר האש כובטה על ידי המתלוון ובני משפחתו. הנאשם חזר אל הרכבת בו המטען לו الآخر והם נסעו מהמקום וביחד עם الآخر החיזיר את הרכב סמור לבתו של עדנאנן. כתוצאה ממשיעיו של הנאשם נגרם נזק לכיסאות הפלסטיק. במעשהים אלה, אותו ביצע בצוותא עם الآخر, הנאשם שילח אש במציד בדבר לא לו וגרם נזק לרכשו של המתלוון.

פסקין דין המבחן

לאור גילו של הנאשם חלה חובה למסטרת. על כן, הנאשם נשלח לקבלת פסקין דין שירות המבחן. בפסקין דין שהוגש מטעם שירות המבחן נכתב כי שירותי המבחן התרשם כי הנאשם לוקח אחריות מלאה על ביצועה של העבירה והביע חרטה כנה. לדבריו, במועד האירוע שוחח עם חברתו ובמהלך שיחה זו חברתו כעסה עליון, גידפה אותו ואת בני משפחתו. לדבריו, הדבר ערער אותו מאוד ואז קנה שניתיה חריפה ושתה לשכחה. לטענתו, הדבר מנוגד לאופן התנהלותו בדרך כלל. עוד מסר לשירות המבחן כי בהמשך, בהיותו תחת השפעת אלכוהול,פגש אותו אדם אחר שדרש ממנו שיצית את חנותו של המתلون ובנוסף أيام עליון, על משפחתו ועל אביו. עוד מסר הנאשם לשירות המבחן כי הוא ביקש מאדם נוסף שישיע אותו למקום ופועל כמתואר בכתב האישום. הנאשם מסר כי לאחר בבוקר הבין את משמעות מעשיו, חש חרטה עמוקה והסגור עצמו למשטרת. הנאשם שלל כל תלות באלכוהול או צריכת סמים.

שירות המבחן התרשם כי מדובר בבחור צעיר, מופנם, בעל ביטחון עצמי נמור, אשר לאורך השנים תפקד ברמה טובעה ושמր על יציבות מותאמת במסגרות השונות. הנאשם גדל אצל אב עיוור, לו דאג לאורך השנים והיווה עבורו דמות הורית משמעותית. בשל עיוורונו, חש הנאשם מחובות ודאגה רבה לשלוומו ורוחו וחוותו הנפשית של אביו. שירותי המבחן התרשם כי על רקע תחושות של חוסר אמון באחרים, הנאשם נטה להימנע מיצירת קשרים חברתיים ממשמעותיים ומחייבים מוחזק למוגל המשפחתי. שירותי המבחן סבור כי לנthead אין דפוסי התנהלות והתנהגות עבריניים בדרך כלל ולאורך השנים עשה מאמצים לנחל אורח חיים נורטטיבי ויציב. כן נראה לשירות המבחן כי לנthead מטרות ושאיפות המותאמות לגילו וככלול רכישת מקצוע ובנית משפחה.

להערכת שירותי המבחן הסתמכותו של הנאשם בעבירה הנדונה יתכן וקשרו להיווט תחת השפעת אלכוהול, כמו גם חש ופחד לשלוומו של אביו, מה שהביאו לפעול בהתאם לנדרש ממנו. שירותי המבחן מעריכים כי בשל היווט תחת השפעת אלכוהול התקשה הנאשם לשקל ולבחון את משמעות מעשיו. הנאשם שלל כל נזקקות טיפולית.

בסיומו של דבר, שירותי המבחן התרשם כי מדובר בבחור צעיר ללא דפוסי התנהלות והתנהגות עבריניים. כן התרשם שירותי המבחן כי הסתמכותו בעבירה הנדונה וההשלכות, הכוולות את ההליך המשפטי, המעצר, לצד תחששות הבושה שחש עצמו מעורבותו במעשה וכן מול האכזבה של אביו במעשה, מהווים עבור הנאשם גורם מרתק. לאור זאת ולאור העובדה שהנthead שלל כל נזקקות טיפולית, שירותי המבחן לא בא בהחלטה טיפולית העשויה להפחית סיכון להישנות הסתמכותו בעבירות.

הטיון לעונש

מטעם הנאשם העיד אביו של הנאשם, אשר סיפר כי הינו עובד במפעל שיקום לעיוורים בכפר קרע. האב סיפר כי הואCBD ראייה אך נחשב עיוור. סיפר כי הוא מקבל תמיכה דרך משרד העבודה והרווחה. כן סיפר כי חינך את בנו בצוואה הטובה ביותר שניתן ובנו מסיעו לו. סיפר שהוא מסר את הנאשם למשטרת. כן סיפר כי המתلون הוא בן דוד ואין ביניהם שום בעיה. האב אמר שהוא נגד המעשה של הנאשם ובנו נהג להתנהג בצורה טובה ולו עוזר לו בכל. הוא תומך בחוקי

המדינה ולא חינך את בנו לדברים כאלה. האב ביקש לתת לבנו הנאשם אפשרות לבצע את העונש מחוץ לכלא וامر שהוא מוכן להחתום על ערבות. אמר שהוא חושב שבנו למד לך ושיעור מהה שעה. האב סיפר כי הבין מהה משפחחה שבנו היה חייב לעשות את המעשה בגלל שפחד על אביו מכיוון שאמרו לו שיתקפו את אביו אם לא יעשה זאת.

כן הוציא מכתב המלצהamusiko הקודם של הנאשם לפיו הנאשם עבד בצורה מקצוענית ואכפתית והוא בעל תוכנות חיוביות ורציניות. היה עובד ישר ולא עשה בעיות, דאג לאויריה נעימה וamusiko הקודם ממליץ לעזרו לו ככל האפשר.

מטעם המאשימה הוגש מכתבו של המתalon המתאר את הפחד בו היה משפחתו מאז האירוע והנזק שנגרם לו ולמשפחתו.

ב"כ המאשימה טענה שהנאשם עוצר בתיק זה מיום 15.10.25, ללא עבר פלילי, בן 19. נטען כי הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה הינו פגיעה קשה בשלום הציבור וברכשו. נטען כי מדובר בעבירות נגד רכוש אשר תחילתן ידועה וסופן עלול היה להסתיים גם בפגיעה בגוף ונפש וכי בבית המשפט התייחסו לא אחת לחומרת עבירות ההצתה והסכנה הבלתי נשלטת הנש��פת מהן.

באשר לנسبות הקשורות בביצוע העבירה טענה ב"כ המאשימה כי עובדות כתוב האישום מעידות על חומרת המעשים ועל התכוון שקדם למעשים. נטען כי מדובר בעבירות הצתה שתוכוננה מרأس על ידי הנאשם ולצורך כך הציג בדין, מצית ורכיב שאינו שייך לו על מנת להקשוט על זהותו. נטען כי חלקו של הנאשם במעשים היה מרכזי ביותר שכן ההחלטה להציג את חנותו של המתalon הייתה של הנאשם וכן התוכנית העבריתנית וההוצאה אל הפועל של התוכנית נעשו על ידי הנאשם עצמו. באשר לנזק שהוא צפוי להיגרם מביצוע העבירה נטען כי מחמת טבעה וטיבה של האש ונטיתה להתרפסת ולכלות כל דבר העומד בדרכה, פוטנציאלי הסכנה הטמון באש הוא עצום ורב, במיוחד כאשר הכוונה הייתה להציג חנות הנמצאת בבניין מגורים. כמו כן, נטען כי הנאשם הצית את המקום בשעת לילה מאוחרת, בעוד המתalon ומשפחתו ישנים בבתיהם וرك באורח נס מנעה פגעה בחי אדם. נטען כי העובדה שלא נגרם נזק חמור עוד יותר אינה צריכה לעמוד לזכותו של הנאשם, שכן מנייעתו של נזק משמעותי יותר הייתה תלודה של פועל מהירה של בני משפחתו של המתalon. כן נטען כי הנאשם הוכיח במעשיו כי הוא אדם מסוכן וחסר גבולות, אשר לא היסס לבצע זמנו והיה מוכן לסכן חיים של אנשים ורכוש רב. נטען כי מעשים אלה מעידים על דפוס התנהגות עבריני ואלים אשר יש להעיבר בגין מסר חד ממשמעי ובלתי מתאפשר, במיוחד לאור גילו הצעיר של הנאשם.

באשר למיניות הענישה הנווגת הפנטה ב"כ המאשימה לפסק דין בהם הושטו עונשי מאסר ממושכים שבין 30 חודשים ל- 4 שנים מאסר. על כן, טענה המאשימה כי היא סבורה שמתחם העונש ההולם הינו 2 - 4 שנות מאסר בפועל. כן טענה המאשימה כי לא מתקיימות בעניינו של הנאשם נסיבות המצדיקות סטייה ממתחם העונש ההולם שהוצע על ידה. נטען כי לזכותו של הנאשם ניתן לזקוף את גילו הצעיר והודאותו בכתב האישום המתוקן. יחד עם זאת, נטען כי עולה מתסוקר שירות המבחן כי הנאשם לוקח אחריות חלקית לביצוע מעשיו ותולה את האחריות להסתמכותו בשימוש באלבוהול ובפחדו מאדם אחר. כמו כן, נטען כי הנאשם שלל בפני שירות המבחן נזקקות טיפולית ולכן שירות המבחן נמנע מהמליצה טיפולית העשויה להפחית את הסיכון להסתמכותו בעבירות נוספת. על כן, מבקשת המאשימה להשיט על הנאשם עונש מאסר בפועל בגין מתחם העונש ההולם שהוצע, מאסר על תנאי ופיזיו למתalon.

המאשימה מצינית גם כי הדברים שהובאו על ידי אביו של הנאשם וגם מקבלים ביטוי כלשהו בתסקיר שירות המבחן, לפיהם הנאשם ביצע את העבירה כי אוים על ידי אחר, אינם מקבלים ביטוי בכתב האישום המתוקן, ולא בכלל. נטען כי מדובר בטענות שלא הייתה לגבייה הסכמה וה הנאשם מסר מספר גרסאות בעניין, אך שואן לחתם לדברים אלה משקל.

ב"כ הנאשם טען כי הנאשם בחר להודות מידית ובזהzmanות הראשונה בפני מوطב זה בעבודות כתב האישום המתוקן. נטען כי העיתוי של ההודה מלמד על רצינות לקיחת האחריות והפנמת חומרת המעשים שלו. נטען כי הנאשם למחарат האירוע, בדיון בני משפחתו, פנו למטלונאים וסבירו להם שהוא מעורב באירוע. בעקבות זה, בן משפחת המתלוון פנה למשטרתו ושניהם הגיעו לנ��ודת אישוף ושם עצרו את הנאשם, ומazel נודעו למשטרתו פרטי כל האירוע מה הנאשם. הנאשם עשה שחזור ומסר פרטי המעורבים הנוספים וכן התעמת עם מעורב נוסף בחקירה. נטען כי הנאשם מגע מכפר קטן שמונה כאלף תושבים וכל היישוב כולל יודעים על המקלה זהה.

עוד טען ב"כ הנאשם כי חוץ מהודאותו הנאשם שיתף את שירות המבחן בנסיבות המעשה. נטען כי מדובר באירוע נקודות בו היה נתון הנאשם תחת חולשה מסוימת. נטען כי מבלי להצדיק את מעשיו של הנאשם, לא ניתן להתעלם מכך שהמעשים של המעורבים האחרים בפרשה לא נופלים בחומרתם מחילוקו של הנאשם ונוצר עייפות מוסרי מכיוון שלא ניתן לעת הזו לבסס אישום נגדם ויש לאזן זאת בעת שキילת העונש של הנאשם. כן נטען כי הנאשם הצית עירימת CIS-אות פלסטיק שנמצאות בחניה מחוץ לחנות וזה ממש רחוק מהחשש אליו טוענת ב"כ המאשימה שהיא חשש שהאש תתקדם לעבר העסק או לעבר הבית שנמצא בקומת הראשונה.

ב"כ הנאשם מבקש להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, אשר היה בן 19 ו-10 ימים בעת ביצוע המעשה ונמצא בקבוצת הבוגרים-קטינים שאפיילו המחוקק סבר שיש חובה קבלת תסקיר בעניינים. נטען כי מתקיר שירות המבחן עולה כי מדובר בבחור צער לא נורמות עבראיות, שעוז הסתמכותו הראשונה, בן למשפחחה נורמטיבית. אביו מהווה דמות משמעותית, סמכותית, מייעצת ומכוננת. הנאשם סיים 12 שנות לימוד ועבד בתחום המסעדות. הוגש אישור מעסיק קודם והמלצטו שמדררת بعد עצמה. לפני המעצר עבד הנאשם בבית מלון בתל אביב והוא מעוניין להמשיך ללימוד טבחות. נטען כי הנאשם תפקד ברמה טוביה לפני מעצרו והוא במסגרת תעסוקתית יציבה. שירות המבחן העירץ שאין לו דפוס עבראי וסתוכו להישנות המעשים נמור לאור אורח החיים הנורטטיבי שנייה והשאיפות והמטרות שלו שנמצאות מתאימות לגילו. שירות המבחן נתן משקל לכך שה הנאשם התקשה לבחון את שמעות המעשים שלו בעת קרות האירוע והתרשם שההילך המשפטי והמעצר של הנאשם, לצד התהוויה של הבושה שגרם לעצמו ולבני משפחתו והאכזה לאביו מעשי, מהווים עבורי גורם מרעיע. נטען כי זה מקרה מתאים להסתפקות בימי מעצרו לצד עונישה צופהפני עתיד. לחולופין, נטען כי ניתן להטיל עונש בדמות מאסר שניית לרצותו בעבודות שירות, שהוא עונש חינוכי.

ב"כ הנאשם מפנה לדוח ועדת דורנर, שם נקבע שהמאסר הוא לא הפטרון וטען כי החשש הוא שהה nominate יפנים דווקא נורמות עבראיות בין כתלי הכלא והדבר לא יביא לקידום עניינו אלא אולי לרגרסיה.

לענין מתחם העונישה ונסיבות המקלה טוען ב"כ הנאשם שהמתחם מתחילה ממאסר קצר שניית לרצותו בעבודות שירות, עד 18 חודשים מאסר. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה המתווה מתחם של בין 4 חודשים ל-18 חודשים, כאשר ניתן לסתות מהמתחם לאור נסיבות מיוחדות.

הנאשם עצמו טען שהוא מצטער, שטעה ולא יחוור על הטעות הזאת. טען שהוא בן 19 ולפני האירוע עבד בבית מלון. למד 12 שנים, סיים תיכון, אין לו בגרות. ציין שלמד מחשבים בתיכון. טען שוב שהוא מצטער ולא יחוור על הטעות הזאת.

שיקולי בית המשפט לעניין העונישה

קביעת מתחם העונש ההולם

בבאו של בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, עליו להביא בחשבון את העונש הקבוע בחוק למשעים שבಗינם הורשע הנאשם, חומרת נסיבות המקרה ומכלול הנ吐נים הקשורים למעשה ולמבצע העבירה. מתחם העונש ההולם משקף קביעה עריכת לעונש ראוי, ואינו משקף, בהכרח, את העונישה המקובלת והרווחת בפסקה קודמת, ובמיוחד בפסקה שקדמה לכינוסו לתקוף של תיקון 113 לחוק העונשים.

בעניינו מדובר בעבירות הצתה כאשר העונש המרבי בגין עבירה זו על פי סעיפים 448(א) רישא + 29 לחוק העונשים הינו 15 שנות מאסר.

הערך החברתי שנפגע

העבירה שבה הורשע הנאשם טומנת בחובה פוטנציאלי לפגיעה בח'י אדם ובסלום הציבור, זאת מעבר לפגיעה ברכוש.

cidou, "טבעה של הצתה שראשתה ידוע, אולם כיצד תhapšet ומה יהיה היקף הנזק הכרוך בה, הוא עניין שלמצית, בדרך כלל, אין שליטה עליהם..." (ע"פ 7496/74 זיתומי נ' מדינת ישראל (פסק דין מיום 13.6.24)).

נסיבות הקשורות ביצוע העבירה

בגדר הנסיבות הקשורות ביצוע העבירה יש לשקל את חלקו של הנאשם ביצוע העבירה, כאשר הנאשם הוא האחראי לאירוע (למרות טענותו של הנאשם כי אוים על ידי אחר אשר ציווה עליו לעשות את המעשה, הדבר אינו מקבל ביטוי בעבודות כתוב האישום שבו הודה הנאשם), ואת הנזק שנגרם מעשי. במקרה זה יש להביא בחשבון בעיקר את הנזק שעלול היה להיגרם מעשיו של הנאשם, אשר, כאמור, אין לדעת מה יהיה היקף הנזק הכרוך בהצתה, עניין שלמצית, בדרך כלל, אין שליטה עליהם. במקרה עלול היה להסתומים בתוצאה קטלנית. הנאשם אמן הינו אדם בוגר אשר מבין את חומרת מעשיו והייתה לו האפשרות להימנע מביצוע העבירה, אך הנאשם גם היה בן 19 בעת ביצוע המעשה, בוגר - צעיר, אשר כבר נקבע בפסקה כי כאשר מדובר בבוגר צערו יותר יתכן שה הנאשם אכן מודע לחומרת מעשיו באופן מלא ואין מפנים את משמעותם כפי שאדם בוגר מפנים זאת.

נסיבות שאין הקשורות ביצוע העבירה

בגדר הנסיבות שאין הקשורות ביצוע העבירה יש להביא בחשבון את הפגיעה של העונישה בתיק זה בגיןו ובמשפחהו,

שכל הנראה הינה משפחה נורמטיבית. יש להביא בחשבון את הودאות המידית של הנאשם במעשהיו וכן את חרטתו על מעשיו. כן יש להביא בחשבון את נסיבות המקירה, כפי שפורטו גם בתסקיר שירות המבחן. כאמור, מדובר בנאשם צער, בן 19 בעת ביצוע המעשה, ללא עבר פלילי, אשר הודה מיד והתחרט על מעשיו זהה מעצרו ומאstroו הראשון שככל הנראה מהוות הרתעה מבחןתו מביצוע עבירות נוספת בעתיד, כפי שנכתב גם בתסקיר שירות המבחן.

מתחם העונש ההולם וסטייה מהמתחם

המאשימה הציגה בפני ביהם"ש פסיקה המציגת מתחם רחב של ענישה, החל מ- 30 חודשים מאסר ואילך. מайдן, קיימת פסיקה במסגרת נגזרו עונשים של מאסר של מספר חודשים אשר ירוצח בעבודות שירות גם במקרים חמורים מזה שלפני, כפי שציין גם ב"כ הנאשם. יצוין כי מطبع הדברים, הפסיקה שלויה הפנתה המאשימה אינה משקפת את עבודות המקירה הנוכחי ואינה זהה לנسبות מקורה זה.

בהבאיו בחשבו את נתוני המקירה כפי שפורטו, סבורני כי יש לאמצן מתחם ענישה התואם את דרגת החומרה של המעשים, שאינו ברף העליון.

בנסיבות העניין, לאור המפורט לעיל, לאור העובדה שלא נגרם נזק רב ממעשי הנאשם ולאור נסיבות המקירה, סבורני כי יש לקבוע את מתחם הענישה ההולם במקירה זה בין 4 חודשים מאסר בפועל, אשר יכול וירוץ בעבודות שירות ל- 18 חודשים מאסר בפועל, בלווית עונשים נלוויים כגון מאסר על תנאי ופיזי למתalon.

אוסיף כי הבהיר בחשבו, בין היתר, גם את המלצות הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעברינים (להלן: "דו"ח ועדת דורנر") שפורסמו בנובמבר 2015 והאמור שם לעניין מאסרים קצריים הנגזרים על כלו שלא היו מעורבים בפלילים והשלכותיהם השליליות. האמור שם הנחה את בית המשפט לעניין גזירת הדין.

בנסיבות העניין איני סבור כי יש מקום במקירה זה לסתות מתחם הענישה ומהעונש ההולם.

סיכום הענישה וגזר הדין

בהבאיו בחשבו את השיקולים הכלולים את נסיבותו האישיות של הנאשם, את חרטתו של הנאשם על המעשים והודאותו, את העבודה שלמתalon לא נגרמו נזקים חמורים כתוצאה ממשי הנאשם, אך מайдן את הנזקים שעלוים היו להיגרם ממשי הנאשם, סבורני כי יש להטיל במקירה זה ענישה שנייה ברף התחתון של המתחם שנקבע.

לאור העבודה שהנאשם נמצא במעצר עד תום ההליכים מיום 15.10.25 - חלק משמעותי מהעונש שלדעתי מהוות עונש ראוי והולם בנסיבות העניין - סבורני כי אין מקום להורות על שחרורו של הנאשם ממעצר בשלב זה וRICTSI העונש בדרך של עבודות שירות. יש לאפשר לנאשם לסייע ולרכז את עונשו, שכן מילא כבר ריצה מעצר המהווה חלק משמעותי מתקופת המאסר שבדעתי לגוזר במקירה זה.

אשר על כן, לאור המפורט לעיל, הנני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

5 חודשים מאסר לרצוי בפועל שמנינו החל מיום מעצרו, 15.10.15;

כמו כן, הנני גוזר על הנאשם מאסר מותנה של 7 חודשים והתנאי הוא שה הנאשם לא יעבור העבירה בה הורשע וזאת בתוך שלוש שנים מהיום וירשע בגין;

אני מחיב את הנאשם לפיצות את המתלוון ולשלם לו פיצוי בסך של 15,000 ₪. הפיצוי ישולם ב-5 תשלומים שוים ורכופים החל מיום 15.2.16 ובכל 10 לכל חודש שלאחריו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ט טבת תשע"ו,
31 דצמבר 2015, במעמד
ב"כ המאשימה, הנאשם וב"כ
ה הנאשם.

ר' שפירא, ס. נשייא